ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 12.5.2021
COM(2021) 237 final

2021/0121 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Γενικό Συμβούλιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου σχετικά με το αίτημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για παράταση της απαλλαγής του ΠΟΕ με την οποία επιτρέπεται η χορήγηση αυτόνομων εμπορικών προτιμήσεων στα Δυτικά Βαλκάνια

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Στόχος της παρούσας πρότασης είναι να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο Γενικό Συμβούλιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: ΠΟΕ) όσον αφορά την προβλεπόμενη έκδοση απόφασης για την παράταση της απαλλαγής του ΠΟΕ η οποία επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: ΕΕ) να παρέχει αυτόνομες εμπορικές προτιμήσεις στα Δυτικά Βαλκάνια.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Συμφωνία του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου

Η συμφωνία του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: συμφωνία ΠΟΕ) τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1995.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας.

2.2. Υπουργική συνδιάσκεψη και Γενικό Συμβούλιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου

Σύμφωνα με το άρθρο IV παράγραφος 1 της συμφωνίας ΠΟΕ, η υπουργική συνδιάσκεψη είναι αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων επί όλων των θεμάτων τα οποία εντάσσονται στο πλαίσιο των πολυμερών εμπορικών συμφωνιών.

Σύμφωνα με το άρθρο IV παράγραφος 2 της συμφωνίας ΠΟΕ, στα διαστήματα μεταξύ των συνόδων της Υπουργικής Συνδιάσκεψης, τις αρμοδιότητες αυτής αναλαμβάνει το Γενικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με το άρθρο IX παράγραφος 1 της συμφωνίας ΠΟΕ, ο ΠΟΕ λαμβάνει συνήθως αποφάσεις με συναίνεση.

2.3. Η προς έκδοση πράξη του Γενικού Συμβουλίου του ΠΟΕ

Σύμφωνα με το άρθρο IX παράγραφος 3 της συμφωνίας ΠΟΕ, σε εξαιρετικές περιπτώσεις η υπουργική συνδιάσκεψη μπορεί να αποφασίζει την απαλλαγή μέλους από υποχρέωση που επιβάλλεται από την εν λόγω συμφωνία.

Κατόπιν του αιτήματος της ΕΕ, το Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ μπορεί να εκδώσει απόφαση για την παράταση της ισχύουσας απαλλαγής του ΠΟΕ που επιτρέπει στην ΕΕ να παρέχει αυτόνομες εμπορικές προτιμήσεις στα Δυτικά Βαλκάνια (στο εξής: η προς έκδοση πράξη).

Η ισχύουσα απαλλαγή λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Ως εκ τούτου, σκοπός της προς έκδοση πράξης είναι να παραταθεί η απαλλαγή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026.

Η προς έκδοση πράξη θα καταστεί δεσμευτική για τα μέλη του ΠΟΕ σύμφωνα με το άρθρο IX παράγραφος 3, καθώς και το άρθρο II παράγραφος 2, της συμφωνίας ΠΟΕ, το οποίο προβλέπει τα εξής: «Οι συμφωνίες και οι συναφείς νομικές πράξεις που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα 1, 2 και 3 [...] αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας συμφωνίας και δεσμεύουν όλα τα μέρη».

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Στις 16 Δεκεμβρίου 2020 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/2172 με τον οποίο παρατείνεται η περίοδος εφαρμογής των αυτόνομων

εμπορικών προτιμήσεων έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025[1] σε προϊόντα καταγωγής Δυτικών Βαλκανίων (Αλβανία. Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κόσοβο[*], Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία και Σερβία). Οι εμπορικές προτιμήσεις χορηγήθηκαν αρχικά με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2007/2000 του Συμβουλίου[2] και στη συνέχεια τροποποιήθηκαν και παρατάθηκαν αρκετές φορές.

Αν δεν έχει χορηγηθεί απαλλαγή από τις υποχρεώσεις της ΕΕ δυνάμει του άρθρου Ι παράγραφος 1 της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ) του 1994 και του άρθρου XIII αυτής, στον βαθμό που κρίνεται αναγκαίο, η μεταχείριση που χορηγείται με τις αυτόνομες εμπορικές προτιμήσεις θα πρέπει να επεκταθεί σε όλα τα άλλα μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ).

Ως εκ τούτου, η ΕΕ υποχρεούται να υποβάλει αίτηση παράτασης της απαλλαγής του ΠΟΕ όσον αφορά τις αυτόνομες εμπορικές προτιμήσεις που χορηγούνται από την ΕΕ στα Δυτικά Βαλκάνια δυνάμει του άρθρου IX παράγραφος 3 της συμφωνίας ΠΟΕ για πρόσθετη περίοδο πέντε ετών έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026. Πέραν της υποβολής του αιτήματος αυτού, η ΕΕ θα πρέπει να υποστηρίξει την έγκριση του αιτήματος στο Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ.

Πρόκειται για την τέταρτη παράταση της απαλλαγής, η οποία χορηγήθηκε αρχικά στις 8 Δεκεμβρίου 2000 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006[3] και παρατάθηκε τελευταία στις 7 Δεκεμβρίου 2016[4]. Ο λόγος για την αρχική απαλλαγή και τις παρατάσεις της είναι η συνεχιζόμενη δυσχερής οικονομική κατάσταση στην περιοχή και ότι η προτιμησιακή μεταχείριση των επιλέξιμων προϊόντων που παρέχει η Ένωση στις χώρες αυτές αποσκοπεί στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης κατά τρόπο που συνάδει με τους στόχους της GATT του 1994.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «*των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας*».

Η έννοια των «*πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα*» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο.

---

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2172 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 του Συμβουλίου, για την εισαγωγή εκτάκτων εμπορικών μέτρων για χώρες και εδάφη που συμμετέχουν ή συνδέονται με τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 432 της 21.12.2020, σ. 7).

[*] Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου.

[2] ΕΕ L 240 της 23.9.2000, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 530/2007 (ΕΕ L 125 της 15.5.2007, σ. 1), όπως κωδικοποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 της 30ης Νοεμβρίου 2009 (ΕΕ L 328 της 15.12.2009, σ. 1).

[3] WT/L/380.

[4] G/C/W/731.

4.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Το Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ είναι όργανο που έχει συσταθεί με συμφωνία, και συγκεκριμένα με τη συμφωνία ΠΟΕ.

Η πράξη την οποία θα κληθεί να εκδώσει το Γενικό Συμβούλιο είναι πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα. Η προς έκδοση πράξη θα είναι δεσμευτική βάσει του διεθνούς δικαίου σύμφωνα με το άρθρο ΙΙ παράγραφος 2 και το άρθρο ΙΧ παράγραφος 3 της συμφωνίας ΠΟΕ.

Η προς έκδοση πράξη δεν συμπληρώνει ούτε τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η προς έκδοση πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνον ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος στόχος και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης αφορούν την κοινή εμπορική πολιτική.

Ως εκ τούτου, η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 207 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

2021/0121 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Γενικό Συμβούλιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου σχετικά με το αίτημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για παράταση της απαλλαγής του ΠΟΕ με την οποία επιτρέπεται η χορήγηση αυτόνομων εμπορικών προτιμήσεων στα Δυτικά Βαλκάνια

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η συμφωνία για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: συμφωνία ΠΟΕ) συνήφθη από την Ένωση με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου[1] και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1995.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο ΙΙ παράγραφος 2 της συμφωνίας ΠΟΕ, οι συμφωνίες και οι συναφείς νομικές πράξεις που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα 1, 2 και 3 («πολυμερείς εμπορικές συμφωνίες»), [συμπεριλαμβανομένης της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 («GATT 1994»)] αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας συμφωνίας και δεσμεύουν όλα τα μέρη.

(3) Σύμφωνα με το άρθρο IV παράγραφος 1 της συμφωνίας ΠΟΕ, η υπουργική συνδιάσκεψη μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις επί όλων των θεμάτων τα οποία εντάσσονται στο πλαίσιο των πολυμερών εμπορικών συμφωνιών. Η υπουργική διάσκεψη απαρτίζεται από εκπροσώπους όλων των μελών και συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά κάθε δύο έτη. Σύμφωνα με το άρθρο IV παράγραφος 2 της συμφωνίας ΠΟΕ, στα διαστήματα μεταξύ των συνόδων της υπουργικής συνδιάσκεψης, τις αρμοδιότητες αυτής αναλαμβάνει το Γενικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με το άρθρο IX παράγραφος 1 της συμφωνίας ΠΟΕ, ο ΠΟΕ λαμβάνει συνήθως αποφάσεις με συναίνεση.

(4) Σύμφωνα με το άρθρο IX παράγραφος 3 της συμφωνίας ΠΟΕ, σε εξαιρετικές περιπτώσεις η υπουργική συνδιάσκεψη μπορεί να αποφασίζει την απαλλαγή μέλους από υποχρέωση που επιβάλλεται από την εν λόγω συμφωνία ή από οποιαδήποτε πολυμερή εμπορική συμφωνία.

(5) Χορηγήθηκε για πρώτη φορά στην Ένωση απαλλαγή δυνάμει του άρθρου I παράγραφος της GATT του 1994 στις 8 Δεκεμβρίου 2000 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006[2], η οποία παρατάθηκε για τελευταία φορά στις 7 Δεκεμβρίου 2016 έως τις 31

[1] Απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ L 336 της 23.12.1994, σ. 1).

[2] WT/L/380.

Δεκεμβρίου 2021, στον βαθμό που είναι αναγκαίο για να μπορέσει η Ένωση να παραχωρήσει προτιμησιακή μεταχείριση σε επιλέξιμα προϊόντα καταγωγής Δυτικών Βαλκανίων.

(6) Στις 16 Δεκεμβρίου 2020 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/2172 με τον οποίο παρατάθηκε εκ νέου η περίοδος εφαρμογής των αυτόνομων εμπορικών προτιμήσεων έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025[3] στα Δυτικά Βαλκάνια (Αλβανία. Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κόσοβο*, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία και Σερβία).

(7) Αν δεν χορηγηθεί απαλλαγή από τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο του ΠΟΕ, η εφαρμογή αυτόνομων εμπορικών προτιμήσεων από την Ένωση στα Δυτικά Βαλκάνια έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 θα πρέπει να επεκταθεί σε όλα τα άλλα μέλη του ΠΟΕ.

(8) Ο λόγος για την παράταση της απαλλαγής του ΠΟΕ με την οποία επιτρέπεται η χορήγηση αυτόνομων εμπορικών προτιμήσεων στα Δυτικά Βαλκάνια αρχική απαλλαγή και τις παρατάσεις της είναι η συνεχιζόμενη δυσχερής οικονομική κατάσταση στην περιοχή και το γεγονός ότι η προτιμησιακή μεταχείριση των επιλέξιμων προϊόντων που παρέχει η Ένωση στις χώρες αυτές αποσκοπεί στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης κατά τρόπο που συνάδει με τους στόχους της GATT του 1994 και όχι στη δημιουργία φραγμών στο εμπόριο άλλων μελών του ΠΟΕ. Ως εκ τούτου, εξακολουθούν να ισχύουν οι εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν την παράταση της απαλλαγής από το άρθρο Ι παράγραφος 1 και από το άρθρο XIII της GATT του 2014.

(9) Είναι σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ, δεδομένου ότι η παράταση της απαλλαγής του ΠΟΕ για τις αυτόνομες εμπορικές προτιμήσεις που χορηγούνται από την Ένωση στα Δυτικά Βαλκάνια θα είναι δεσμευτική για τα μέλη του ΠΟΕ.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που θα πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο Γενικό Συμβούλιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) είναι να ζητηθεί παράταση της ισχύουσας παρέκκλισης από τους κανόνες του ΠΟΕ όσον αφορά τις αυτόνομες εμπορικές προτιμήσεις που θα χορηγηθούν από την Ένωση στα Δυτικά Βαλκάνια έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026 και να υποστηριχθεί η έγκριση του εν λόγω αιτήματος.

[3] Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2172 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 του Συμβουλίου, για την εισαγωγή εκτάκτων εμπορικών μέτρων για χώρες και εδάφη που συμμετέχουν ή συνδέονται με τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 432 της 21.12.2020, σ. 7).

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος